

Miljø- og Fødevarerminister Esben Lunde Larsen
Slotholmsgade 12
1216 København K
Medlemmer af Miljø- og Fødevarerudvalget
Folketinget, Christiansborg
1240 København K

13. marts 2016, Havebyen Mozart

Kære minister og kære medlemmer af Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.

I forbindelse med en beslutning om regnvandskloakering truffet af Københavns Kommunes Teknik- og Miljøudvalg, er jeg løbet ind i den opfattelse, at Miljøbeskyttelsesloven er *stiv* og *usmidig*; forvaltningen fremfører nemlig denne opfattelse som den egentlige begrundelse for beslutningen.

Teknik- og Miljøudvalget traf denne beslutning om regnvandskloakering i to nabo-haveforeninger i Kgs. Enghave (Havebyen Mozart og en mindre del af Haveforeningen Frederikshøj) på et møde den 16. juni 2014, idet man ikke mente at kunne tillade nedsivning af regnvand, da undergrunden er forurenet af opfyld fra bygningsaffald. De to haveforeninger er overgået til helårsbeboelse.

Beslutningen medførte protester fra beboerne, der fandt, at kloakeringen var til ingen nytte, og teknik- og miljøborgmester Morten Kabell udtalte i den forbindelse: »Jeg er helt enig med dem [beboerne]. De har ret, når de siger, at effekten slet ikke står mål med udgifterne og indsatsen«. Han citeres derudover for at efterlyse nye spilleregler fra Christiansborg, så det fremadrettet vil være muligt at undgå lignende tekniske lovliggørelser. Kgs. Enghave Bladet 25.11.2015 (www.minby.dk).

Kort efter beslutningen (25.06.2014) skrev klimaenhedschef i Teknik- og Miljøforvaltningen, Lykke Leonardsen, til haveforeningerne, at regnvandskloakeringen ikke er »begrundet i et ønske om forbedrede miljømæssige forhold, men et ønske om at tilrette den eksisterende spildevandsplan og kloakeringsform, så der kan skaffes en mulighed for bortskaffelse af regnvand inden for lovens rammer«.

Min konklusion, og jeg er beboer i Havebyen Mozart, bliver derfor, at forvaltningen beslutter en *de jure miljøforanstaltning* til 15 mio. kr. Borgmester Morten Kabell udtaler således: »Jeg har tidligere kaldt lovgivningen for stiv og usmidig, da det er lovgivningen, der betyder, at min forvaltning som myndighed skal udstede et påbud om regnvandskloakering til trods for, at det vil have en begrænset effekt på miljøet. Den udtalelse står jeg ved.« Kgs. Enghave Bladet, 9.12.2015.

Min og andres kritik af, at denne miljøforanstaltning ikke har en egentlig miljøbeskyttende effekt, bliver altså indrømmet, og beslutningen bliver begrundet med, at Miljøbeskyttelsesloven er så stiv og usmidig, at forvaltningen er tvunget til at gennemføre foranstaltningen.

Da borgmester Morten Kabell ydermere har opfordret beboerne til at henvende sig til ministeren for at få ændret loven (Kgs. Enghave Bladet 9.12.2015), er vejen banet for dette brev, som ikke må misforstås som en klage – hverken en direkte eller en in-

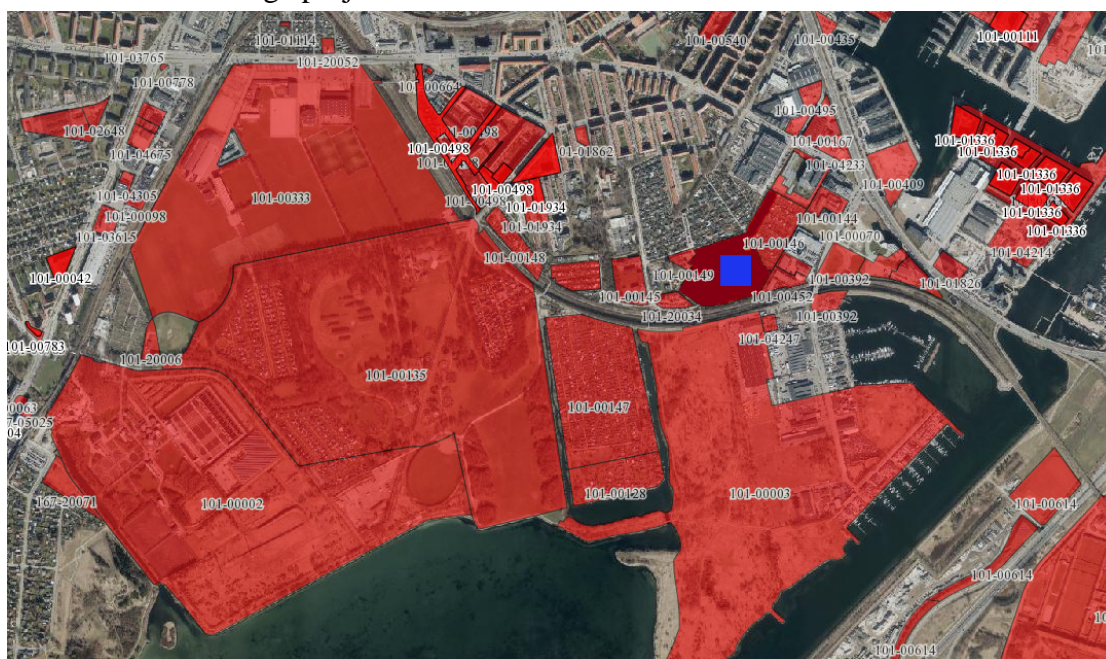
direkte – over beslutningen, forvaltningen eller udvalget, men forstås som et spørgsmål til ministeren og udvalgsmedlemmerne om, hvorvidt det også er deres opfattelse som henholdsvis ansvarlig minister og lovgivere, at Miljøbeskyttelsesloven er så stiv og usmidig, at lokale forhold ikke kan inddrages i et tilstrækkeligt omfang i vurderingen af, hvornår et lovbestemt indgreb må modificeres?

Jeg har i et brev til Teknik- og Miljøudvalget gjort gældende, at udvalget er politisk medansvarlig for beslutningen, eftersom denne blev truffet på et møde i udvalget, og i den forbindelse også hævdede, at de politisk valgte udvalgsmedlemmer har et særligt ansvar for at vurdere niveauet for, hvornår et lovbestemt indgreb må modificeres på grund af forholdene.

Endelig har jeg hævdede, at en almindelig anerkendt administrativ praksis, som i dette tilfælde måtte være, ikke at give tilladelse til nedsivning på forurenede jord, altid må kunne diskuteres i lyset af loven.

(Brev til Teknik- og Miljøudvalget 25.02.2016, vedhæftet som bilag).

Jeg vil nævne tre af flere lokale forhold, som sætter spørgsmålstejn ved nytten af denne kloakering, og som har fået beboerne til at protestere, og forvaltningen og borgmesteren til at undsige projektet.

1) Det sammenhængende røde område på kortet, der gennemskæres af en banegrav, er forurenede af henholdsvis opfyldt med bygningsaffald og tidligere losseplads, haveforeningsområdet, der skal kloakeres, er farvet mørkerødt, og det blå felt viser størrelsen på det tagareal, der bliver kloakeret. Effekten bliver, at der kloakeres for 25 % af det regnvand, der falder på haveforeningsområdet, og 0,5 % af det, der falder på hele det forurenede område. Altså en meget begrænset effekt.

(Kortet er fra Region Hovedstaden, som svar på et spørgsmål fra mig om størrelsesforholdet mellem det forurenede område og det område, der skal regnvandskloakeres. Det mørkerøde og det blå er indlagt af mig ligesom udregningerne er mine).

2) Havebyen blev spildevandskloakeret i 1999, i hvilken forbindelse der blev nedlagt

156 faskiner. De havde på dette tidspunkt været i brug i 50 år, hvilket kunne rejse et yderligere spørgsmål om, hvornår de forurenende stoffer, der forbinder sig med vand, må formodes at være udvasket! Under alle omstændigheder, så kommer regnvandskloakeringen oveni en allerede etableret miljøforanstaltning.

3) Region Hovedstaden bekræftede på et spørgsmål fra mig, at der ingen drikkevandsinteresser er i området. (Mail af 26. januar 2016).

Teknik- og miljøborgmester Morten Kabell svarer som udvalgsformand i mail af 29.02.2016 på de to første af ovennævnte forhold:

»Hertil skal bemærkes, at reglerne i lovgivningen om vurderingen af, om der kan meddeles nedsivningstilladelse, ikke åbner mulighed for at indregne tidligere forbedringer af de miljømæssige forhold, selvom der er tale om væsentlige forbedringer. Tilsvarende er der heller ikke mulighed for at inddrage nedsivningens størrelse og areal i forhold til det samlede, forurenede område, uanset hvor lille arealet er i forhold til forureningens udbredelse.«

Svarene illustrerer, at argumentationen for denne miljøforanstaltning hentes i en opfattelse af Miljøbeskyttelsesloven som værende stiv og usmidig.

Personlig stiller jeg mig tvivlende overfor at læse en lov på denne måde og mener ikke, man kan tage udgangspunkt i, at ethvert særligt lokalt forhold skal være nævnt i loven for at komme i betragtning ved vurderingen af, om et lovbestemt indgreb skal gennemføres bogstavtro eller tilrettes på grund af de lokale forhold. Jeg har i den forbindelse peget på Miljøbeskyttelseslovens § 3, stk. 2, der, som jeg læser den, anbefaler dels et helhedssyn på den konkrete forurening og dels et hensyn til ressourceforbruget.

Endelig har jeg stillet et spørgsmål om Miljøbeskyttelseslovens bestemmelser om »forhold af underordnet betydning for miljøbeskyttelsen«, hvor jeg af Naturstyrelsen har fået oplyst, at disse bestemmelser kun har betydning i forbindelse med tilsyn og ikke i forbindelse med tilladelse! (Mail fra Naturstyrelsen af 9. og 10. december 2015).

Mit spørgsmål til ministeren og udvalget handler altså om, hvorvidt man deler Københavns Kommunes Teknik- og Miljøforvaltnings opfattelse, at Miljøbeskyttelseslovens bestemmelser er stive og usmidige og derfor fører til miljøforanstaltninger, som hverken står mål med udgifterne eller indsatsen, og, hvis det er tilfældet, om ministeren eller udvalget så vil tage initiativ til at få ændret loven?

Med venlig hilsen
Vagn Smed
Havebyen Mozart 10
2450 KBH SV

vagnsmed@webbojo.dk
36 455 455
4083 1515

Kopi til relevante instanser, herunder dem, der er nævnt i brevet.

Bilag

Vagn Smed
Havebyen Mozart 10
2450 København SV
vagnsmed@webbojo.dk
36 455 455
4083 1515

Havebyen Mozart 25. februar 2016

Brev til Teknik- og Miljøudvalget i Københavns Kommune med kopi til relevante instanser herunder dem, der er nævnt i brevet.

Kære lokalpolitiker

Teknik- og Miljøudvalget i Københavns Kommune vedtog den 16. juni 2014 *Tillæg nr. 3 til Spildevandsplan 2008*, som påbyder regnvandskloakering i to haveforeninger, hvor undergrunden er forurennet. Denne miljøforanstaltning har ført til kritik fra haveforeningerne og er blevet undsagt af både en forvaltningschef og borgmesteren. En af haveforeningerne, Havebyen Mozart, har udtaget stævning mod kommunen.

Min tilgang er, at Teknik- og Miljøforvaltningens indstilling til udvalget nok er i overensstemmelse med den administrative praksis på området, men at udvalget ikke havde behøvet at tiltræde indstillingen, der påbyder regnvandskloakering i 78 huse i Havebyen Mozart og 7 huse i Haveforeningen Frederikshøj med henvisning til Miljøbeskyttelseslovens § 19, der omhandler beskyttelse af jord og grundvand.

De jure miljøbeskyttelse

Teknik- og Miljøborgmester Morten Kabell udtaler til Kgs. Enghave Bladet 25.11.2015 (minby.dk): »Jeg er helt enig med dem [beboerne]. De har ret, når de siger, at effekten slet ikke står mål med udgifterne og indsatsen«. Han citeres derudover for at efterlyse nye spilleregler fra Christiansborg, så det fremadrettet vil være muligt at undgå lignende tekniske lovliggørelser.

Klimaenhedschef i Teknik- og Miljøforvaltningen, Lykke Leonardsen, havde allerede i et brev af 25.06.2014 meddelt, at foranstaltningen ikke er »begrundet i et ønske om forbedrede miljømæssige forhold, men et ønske om at tilrette den eksisterende spildevandsplan og kloakeringsform, så der kan skaffes en mulighed for bortskaffelse af regnvand inden for lovens rammer«.

Begge chefer undsiger dermed miljøbeskyttelse som begrundelse for kloakeringen, selv om miljøbeskyttelse dog er Teknik- og Miljøforvaltningens begrundelse i deres indstilling, og miljøbeskyttelse er Miljøbeskyttelseslovens formål. Tilbage står en vedtaget kloakeringsplan til 15 mio. kr., som borgmesteren kalder »en teknisk lovliggørelse« og klimaenhedschefen »en mulighed for bortskaffelse af regnvand inden for lovens rammer« – altså en *de jure* miljøbeskyttelse.

Af den sparsomme research jeg har lavet, er det som nævnt mit indtryk, at det er almindelig administrativ praksis ikke at tillade nedsivning (brug af faskine) på forurenede grunde, men at det i dette tilfælde er indlysende for de to chefer, at et forbud mod nedsivning (brug af faskine) ikke er et passende svar på de lokale forhold, men alene retslig nødvendiggjort.

Men hvad mener de 11 folkevalgte medlemmer af Teknik- og Miljøudvalget? Kan en henvisning til juridisk nødvendighed godtages som begrundelse for en kloakering, når den miljøbeskyttende effekt hverken står mål med udgifterne eller indsatsen?

Borgmester Morten Kabell udtaler den 9.12.2015 også til Kgs. Enghave Bladet: »Jeg har tidligere kaldt lovgivningen for stiv og usmidig, da det er lovgivningen, der betyder, at min forvaltning som myndighed skal udstede et påbud om regnvandskloakering til trods for, at det vil have en begrænset effekt på miljøet. Den udtalelse står jeg ved.«

Borgmesteren får det her til at lyde, som var der tale om en ufravigelig handling udført af en færdselsbetjent, men beslutningen om kloakering blev politisk behandlet på et møde i Teknik- og Miljøudvalget den 16. juni 2014 som *Tillæg nr. 3 til Spildevandsplan 2008*, og derfor har både borgmesteren og udvalget et politisk med-ansvar for dette påbud om kloakering. Borgmesteren bringer sig med den citerede udtalelse i skudlinien for selv at have en *stiv* og *usmidig* opfattelse af sin egen forvaltnings myndighed, for her er der, som jeg ser det, tale om et for den offentlige eller demokratiske beslutningsproces helt almindeligt og gennemgående træk, som er karakteristisk for forholdet mellem en forvaltningsbaseret lovtænkning og politisk valgte udvalgsmedlemmers stillingtagen, hvor udvalgsmedlemmerne i sidste ende fastlægger *niveauet* for en lovbestemt indgriben – og jeg citerer fra Miljøbeskyttelsesloven § 3: »... med henblik på at begrænse spild af ressourcer mest muligt«.

Nok er forvaltningens indstilling i tråd med administrativ praksis på området, men man *skal* ikke derfor sætte lighedstegn mellem praksis og lov. Den administrative praksis skal kunne diskuteres i lyset af loven, og på dette punkt har det politisk valgte udvalg et særligt ansvar for at fastlægge niveauet for lovebestemt indgriben – ved jf. Miljøbeskyttelseslovens § 3 at tage »de ydre omgivers beskaffenhed« i betragtning (jf. kortet side 5) »med henblik på at begrænse spild af ressourcer mest muligt«.

Vil Teknik- og Miljøudvalget forholde sig til dette synspunkt på det politisk valgte udvalgs særlige ansvar?

»Jeg står også ved min opfordring til grundejerforeningen om at gå til miljøministeren og bede ministeren ændre på lovgivningen. Jeg tror nemlig, at ministeren er mere lydhør over for en henvendelse fra de grundejere, der er kommet i klemme, end ministeren vil være over for en henvendelse fra mig«, udtaler borgmester Morten Kabell til Kgs. Enghave Bladet den 9.12.2015. Borgmesteren ser her problemstillingen som en trivialitet med nogle grundejere, der er kommet i klemme og går til en venstreminister, hvor de forventeligt i en miljørags får medhold. Det kunne se ud som om, de politiske skillelinier her spiller en så stor rolle, at Enhedslistens borgmester ikke mener at kunne rette en anmodning om lempelser i Miljøbeskyttelsesloven til en venstreminister uden at komme i miskredit – så hellere gennemføre en kloakering imod ens egen overbevisning! Hvorom alting er, så ejes haveforeningsgrundene af Københavns Kommune, og det nærmeste, man kommer en grundejerforening, må næsten være Borgerrepræsentationen med dens 7 borgmestre, hvilket næppe kan siges at gøre borgmesterens politiske dilemma mindre.

Imidlertid, har man den opfattelse, som borgmesteren har, at kloakeringen er nødvendig af en *stiv* og *usmidig* lov, må en henvendelse til Folketingets politikere være absolut påkrævet! Borgmesteren kloakerer for 5 mio. kr. af skatteydermidler og pålægger herudover beboerne en regning på 8-10 mio. kr. samtidig med, at han og en af

hans forvaltningschefer offentligt tilkendegiver, at kloakeringen dels ikke har en tilstrækkelig miljøbeskyttende effekt, og dels slet ikke er begrundet i en forbedring af miljøet, men i – hvad jeg vil oversætte til – forvaltningens opfattelse af, at der i henhold til almindelig administrativ praksis *aldrig* kan gives tilladelse til nedsivning på en forurenede grund. En opfattelse borgmesteren tydeligvis har valgt at forsvare til den bitre ende.

Kan borgmesteren holde til politisk at gennemføre en *de jure* miljøbeskyttelsesforanstaltning til denne pris og af dette omfang med Miljøbeskyttelsesloven som undskyldning – uden selv at gøre et forsøg på at få ændret loven?

Dette spørgsmål stiller jeg hermed videre til udvalget – og tilføjer, kan udvalget holde til det?

Forhold af underordnet betydning for miljøbeskyttelsen

Jeg har i et tidligere brev til udvalget hæftet mig ved Miljøbeskyttelseslovens omtale af »forhold af underordnet betydning for miljøbeskyttelsen« ud fra den opfattelse, at der må være en bagatelgrænse i loven. Jeg har spurgt Miljøministeriet, om man der kunne være mig behjælpelig med en dybere forståelse af dette begreb. Det blev Naturstyrelsen, som svarede, at man skal skelne mellem kommunen som henholdsvis *tilladelsesmyndighed* og *tilsynsmyndighed*. Lovens omtale af *forhold af underordnet betydning* gælder kun, når kommunen optræder som *tilsynsmyndighed*!

Det forekommer spidsfindigt, at *forhold af underordnet betydning* sådan kan optræde i ét kapitel i loven og være helt fraværende i et andet. Jeg må selvfølgelig anerkende det som udtryk for den forvaltningsmæssige praksis på området, men vil dog mene, at alle lovbestemmelser har en bagatelgrænse, og vil i den forbindelse igen pege på Miljøbeskyttelseslovens § 3, stk. 2, hvor det hedder: »Ved bedømmelsen af omfanget og arten af foranstaltninger til forebyggelse og imødegåelse af forurening skal der lægges vægt på

1) de ydre omgivers beskaffenhed og forureningens sandsynlige virkning på disse og

2) hele det kredsløb, som stoffer og materialer gennemløber, med henblik på at begrænse spild af ressourcer mest muligt.«

Havebyen har sløjft 156 faskiner

I forbindelse med forhold af underordnet betydning bør faskiner nævnes. Regnvandskloakeringen begrundes reelt i et forbud mod faskiner, forvaltningen kan jo dårligt argumentere for, at den begrundes i et forbud mod nedsivning, eftersom denne fortsætter uhindret på 99,5 % af det forurenede areal (jf. kortet side 5) Tankegangen synes at være, at en regnvandsfaskine koncentrerer vandstrømmen, hvorfor den sammenlignet med det regnvand, der falder uhindret, øger risikoen for at forurene undergrunden, men hvad skulle hindre det regnvand, der falder uhindret, i at danne tilsvarende koncentrerede løb afhængig af jordbundsforholdene?

Da Havebyen i 1999 blev kloakeret for spildevand, blev der nedlagt rundt regnet 156 faskiner; to for hvert hus med én til spildevand og én til overløb fra septiktank. Der blev herudover nedlagt 78 septiktanke (principielt lukkede). Altså en ret omfattende mindskelse af nedsivningen, her af forurenede vand, som på dette tidspunkt havde stået på i 50 år. Denne reduktion i nedsivningen blev opnået ved den allerede gennemførte kloakering, men den synes ikke at have indgået i miljøregnskabet.

I betragtning af hvor mange år haveforeningsgrundene har været genstand for nedsivning af spildevand, toiletskyl og regnvand, dukker der også et spørgsmål op om,

hvornår de forurenende stoffer er udvaskede? Hertil kommer, at Center for Miljø i et notat (dokumentnr. 2010-83496) nævner, at ikke alle forurenende stoffer forbinder sig med vand. Jeg har ikke fundet nogen, der kunne svare på, hvor lang tid der skal gå, før de forurenende stoffer kan antages at være udvaskede.

Undergrunden under Havebyen består af et svært gennemtrængeligt morænelag, der skrånede ned mod en banegrav, hvorfra der pumpes konstant. Derfor drænes området med virkning langt ud over haveforeningernes grund, og grundvandstanden er da også faldet i hele bydelen. Det pumpede vand er ikke mere forurenede, end det er godkendt til vanding af byens træer. Kunne det tyde på, at der har fundet en vis udvaskning sted?

Der er således en række spørgsmål, som sår tvivl om nytten af et forbud mod faskiner; herunder den vilkårlighed, der må herske i spørgsmålet om, hvornår en nedsivning danner koncentrerede strømme, det forhold, at på 99,5 % af det forurenede areal fortsætter nedsivningen uberørt af forbuddet mod faskiner, den allerede gennemførte kloakerings reduktion i nedsivning som følge af sløjfning af 156 faskiner, udvaskningens varighed og endelig undergrundens beskaffenhed. Disse spørgsmål burde kunne give anledning til en overvejelse af, om et forbud mod faskiner på dette sted ikke må vurderes som værende af underordnet betydning for miljøbeskyttelsen – også af tillægsmyndigheden.

Vil udvalget overveje forbuddet mod nedsivning (faskiner) i lyset af disse spørgsmål?

Tillæg til Lokalplan 430

Endelig så kan tagvandet sive uden faskiner via rør, slanger og render, så det fordeles i haverne ligesom det regnvand, der ellers falder. Der er flere modeller for denne type sivning, og der indgår regnvandstønder i dem, hvorfor de også sparer på brugsvand til havevanding. I en af modellerne er tønden hævet et godt stykke over jorden, så der kommer tryk på vandet, og en siveslange kan vande overalt i haven efter behov.

Den gennemførte kloakering har som nævnt allerede mindsket nedsivningen, og en yderligere mindskelse kan opnås ved, at Teknik- og Miljøudvalget vedtager et tillæg til *Lokalplan 430* om, at alle nybygninger fremover skal genbruge regnvand i husholdningen. Det vil også virke besparende på brugsvandet, og spildevandet, det brugte regnvand, kan løbe ud i den nyligt anlagte kloak uden at sprænge dennes begrænsede dimensioner. Tidshorizonten vil være lidt længere end ved en kloakering, men samtidig vil indgrebet svare bedre til de lokale forhold.

Størrelsesforholdet mellem det forurenede område og den planlagte kloakering

For at få et indtryk af størrelsesforholdet mellem det område, der skal kloakeres, og det samlede forurenede område, der har været fyld- og losseplads, har jeg spurgt Region Hovedstaden:

1) Hvor stort er det samlede forurenede areal, der strækker sig fra Fiskerhavnen ved Sjællandsbroen over Havebyen Mozart, Tippen, og videre til og med – eller et stykke ind i – Valbyparken?

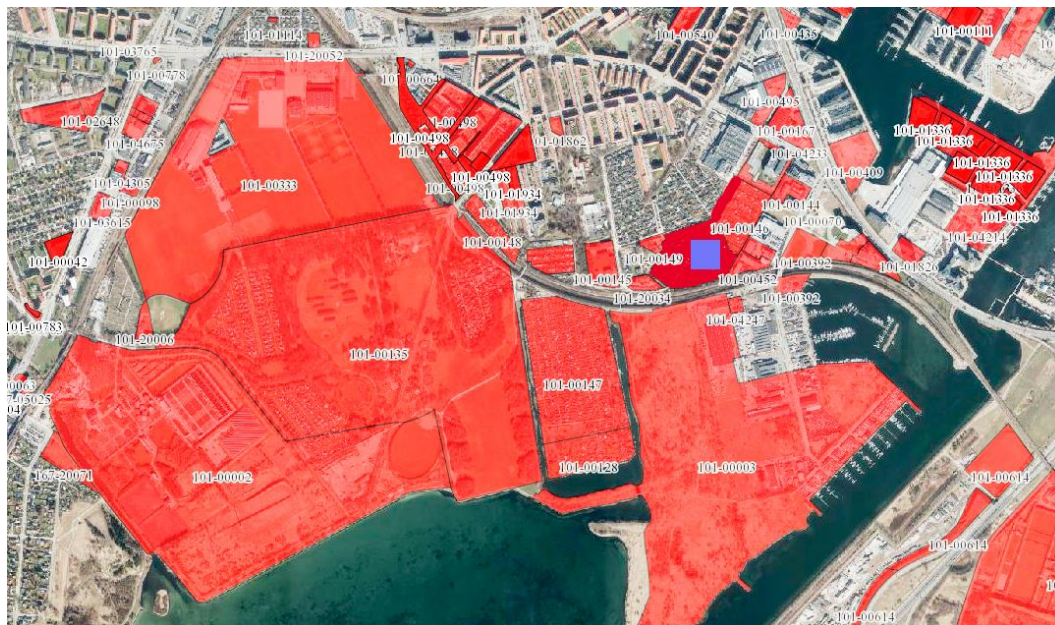
Svar: »Jeg har ikke lagt de kortlagte arealer sammen men på vedlagte kort kan du se arealudbredelsen markeret med rødt. Hvis du har brug for oplysninger om de enkelte kortlægninger kan du søge aktindsigt på mail adressen: miljoe@regionh.dk«

2) Kan Regionen bekræfte, at der ikke i dette område er drikkevandsinteresser?

Svar: »Ja.«

3) Kan regionen oplyse nærmere om den konkrete forurening, der findes under Havebyen Mozart?

Svar: »Området er kortlagt på grund af at der har været fyld- og losseplads, de typiske forureningskomponenter er: Olieprodukter, tjærestoffer og tungmetaller, hvilket også er konstateret i forbindelse med byggeprojekter i området.«

Jeg har fjernet kortets geodætiske markeringer i Havebyen og i den smalle stribe af Frederikshøj, som skal kloakeres. Kloakeringsområdet fremtræder nu lidt mørkere. Havebyens areal udgør 43.294 m², og den samlede tagflade i de berørte haveforeninger udgør ca. 10.375 m². Den blå firkant svarer til størrelsen af den samlede tagflade, hvorfra regnvandet skal kloakeres. Denne tagflade, den blå firkant, opsamler ca. 25 % af det regnvand, der falder i det berørte haveforeningsområde, og ca. 0,5 % af det regnvand, der falder på hele det forurenede område (det sammenhængende røde felt på kortet, der gennemskæres af banegraven, og som har været fyld- og losseplads).

Med spørgsmålet om forureningens art ønskede jeg at få et indtryk af forskelle i forureningsgrad mellem de forskellige delområder. Det er også muligt ved hjælp af de numre, der står på kortet, men en lidt for stor opgave. Endelig vil området næppe på noget tidspunkt blive oprenset. Det vil blive for dyrt, og der er, som Region Hovedstaden bekræfter, ingen drikkevandsinteresser.

Basale forhold, som ikke er afklarede

1) Københavns Kommune er ejer af grunden og lejer den ud til haveforeningerne, og det er også Københavns Kommune, der har forurennet grunden med opfyldt frem til omkring 1948. I forhold til princippet, at forureneren betaler, burde det derfor have været begrundet, hvorfor kommunen som grundejer og forurener kun skal betale en trediedel af de kloakeringsomkostninger, der er begrundet i kommunens forurening af arealet.

2) Københavns Kommunes rolle som udlejer nævnes heller ikke. Københavns Ejendomme har svaret mig (04.03.2014), at lejerne jf. lejekontrakten skal betale, men forholdt sig i svaret ikke til lejekontraktens § 9, stk. 3, hvor det hedder: »Lejer hæfter for eventuel forurening som af lejer er påført det lejede efter lejemålets ikrafttræden

[2010] eller i den tidligere lejeperiode [1948-2010]. Lejer hæfter ikke for forurening, som er påført det lejede areal før det blev taget i brug til haveforening [1948]«.

Københavns Ejendomme har i anden sammenhæng (16.12.2010) svaret mig: »Det fremgår udtrykkeligt af lejekontrakten, at lejer ikke hæfter for forurening, som er påført det lejede før det blev taget i brug til haveforening«.

Da regnvandskloakeringen er begrundet i en forurening, fra før det lejede blev taget i brug til haveforening, burde det have være forklaret, hvordan udlejer kan pålægge lejerne de omkostninger, der vedrører haveforeningernes areal.

3) Teknik- og Miljøforvaltningen kloakerede Havebyen i 1999 uden kapacitet til regnvand. I *Tillæg nr. 3 til Spildevandsplan 2008*, afsnit 5.2.4, hedder det, at det i planen »er forudsat, at regnvandet kan håndteres lokalt inden for matriklen. I praksis har dette vist sig ikke at være en mulighed på grund af jordens manglende gennemtrængelighed og ikke mindst det forhold, at haveforeningerne er beliggende på et område, der tidligere er benyttet til opfyld/losseplads«.

Teknik- og Miljøforvaltningens forudsætning fra 2008, at regnvandet i haveforeningerne kunne håndteres inden for matriklen, holdt altså ikke vand, hvilket kom frem, da der efter lokalplanens vedtgelse i 2008 skulle gives nedsivningstilladelser, men det kunne have været forudsagt allerede i februar 1997, da forureningsrapporten for Havebyen forelå!

Hvorfor jordens manglende gennemtrængelighed pludselig optræder som delbegyndelse og endda nævnes før forureningen, kan der kun gisnes om. Jorden er jo som skabt til sivning med sin særegne blanding af gamle cykelstel og smadret porcelæn. Ansvar for den manglende regnvandskapacitet i den nyligt anlagte kloak burde have været fastlagt.

Vil Teknik- og Miljøudvalget tage initiativ til, at de her beskrevne udeladelser nu bliver trukket frem i lyset?

Forvaltningen og borgmesteren er klatret op i træerne

Forvaltningen har den 2. december udtalt, at den ikke ønsker »at kommentere sagen yderligere på nuværende tidspunkt«, med henvisning til stævningen, og borgmesteren udtaler den 9. december 2015, »at han har ikke yderligere kommentarer til sagen, efter at den er blevet indbragt for domstolene«. Begge udtalelser er citeret fra Kgs. Eng-have Bladet.

Jeg har i et læserbrev til samme den 13. januar 2015 forklaret, hvorfor jeg finder forvaltningens og borgmesterens reaktion ude af trit. Stævningen havde nemlig til formål at *hindre*, at kloakeringen bare gik i gang, og at *sikre* tid til at finde en løsning. I øvrigt blev stævningen sendt allerede den 14.12.2014, oplyser Havebyens formand.

Vil udvalget hjælpe forvaltningen og borgmesteren ned fra træerne?

Med venlig hilsen
Vagn Smed